

відбувається стосовно: дитини, яка має особливі потреби або має патологічні фізичні особливості (в т.ч. із когнітивними вадами та комунікативними труднощами); небажаних очікувань батьків дитини; дитину з асоціальною та девіантною поведінкою.

Безумовно, ці фактори ризику є не в усіх соціальних та культурних умовах, але вони будують загальну картину причинного комплексу сімейно-побутового насильства щодо неповнолітніх.

Таким чином, для суспільства сімейно-побутове насильство виявляється у втратах як людських життів внаслідок вбивств і самогубств неповнолітніх, так і появи осіб із порушенням психічного і фізичного здоров'я, низьким соціальним статусом та девіантною поведінкою. Ряд досліджень показує, що діти, які стають свідками насильства в сім'ї, стаючи дорослими, більш схильні до віктимізації та злочинної поведінки у дорослому віці. Слід також підкреслити, що дитина може бути як прямою, так і непрямую жертвою (свідком насильства) і при цьому стикатися з серйозними негативними наслідками, що впливають на емоційний та когнітивний добробут особистості на кожному етапі розвитку.

Література

1. Бааль Е.Г. Понятие и криминологическая характеристика преступлений, совершаемых в сфере жилищно-бытовых отношений. Омск, 1978. 154 с.

2. Куемжиева С.А. Криминалистическая классификация преступлений против семьи и несовершеннолетних. *Общество и право*. 2017. № 2 (60). С. 189-194.

3. Вишневецкий К.Е. Виктимологическая характеристика несовершеннолетних. *Теория и практика общественного развития*. 2015. № 21. С. 93-95.

4. Ривман Д.В. Криминальная виктимология. СПб.: Питер, 2002. 304 с.

5. Савельев А.И. Несовершеннолетние жертвы преступлений как объект виктимологического исследования. *Психопедагогика в правоохранительных органах*. 2012. № 1 (48). С. 61-65.

УДК 347.77.007(043.2)

Біленчук П.Д., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Малій М.І., директор
правничої компанії «АЮР-КОНСАЛТИНГ», м. Київ, Україна

ЕЛЕКТРОННИЙ КОСМІЧНИЙ ПРОСТІР: ПРАВОВЕ І НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Світова спільнота на світанку ХХІ століття остаточно вступила в

епоху нового інноваційного цивілізаційного розвитку «Індустрії 4.0», «Четвертій промислової революції» [1] та «Сонячного суспільства знань» [2]. Оскільки Україна – космічна держава, то новітні ідеї, інновації, «ноу-хау», знання, наукові розробки стали наріжним каменем, фундаментальною правовою основою пізнання електронного космічного простору [3].

13 січня 2022 року Україна планує вивести на навколоземну орбіту перший український супутник за останні десять років («Січ-2-30» присвячений 30-річчю незалежності нашої країни). Місце дії – мис Канаверал у штаті Флорида (США). У цьому нам якраз допомагає компанія Ілона Маска SpaceX [4].

У нашої держави є славне космічне минуле, яке забезпечили відомі співвітчизники. Серед них – Сергій Корольов, ім'я якого золотими літерами вписано в історію світової космонавтики. Його вислів: «Космонавтика має безмежне майбутнє і її перспективи неосяжні, як і сам Всесвіт», – донині залишаються актуальними. Видатним досягненням в освоєнні космосу, для нашої незалежної держави, став і перший політ у міжзоряний простір Леоніда Костянтиновича Каденюка, який відбувся 25 років тому (19 листопада 1997 року). Вважаємо, що сьогодні Україна вийшла на новий етап формування наукового потенціалу в пізнанні електронного космічного простору для забезпечення прав людини, цивілізації.

Відомо, що у світі є обмежене число ядерно-фізичних центрів для організації радіаційних випробувань. В Україні, зокрема, є три ядерні центри, де можливо проводити ядерні випробування. Це – Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут» (м. Харків), Інститут ядерних досліджень Національної академії наук (м. Київ) та Відділ фотоядерних процесів ІЕФ НАН (м. Ужгород), мікротрон М-30 якого є об'єктом Національного надбання України. В певному сенсі це унікальне і єдине в Україні експериментально-дослідницьке обладнання такого фахового призначення [5].

Вважаємо, що Україна має не тільки велике космічне минуле, але й інноваційні амбітні плани на майбутнє. Тому колектив юридичного факультету Національного авіаційного університету, правничої компанії «АЮР-КОНСАЛТИНГ» і Міжнародного Карпатського університету налагодили тісну співпрацю з ІЕФ НАН України з метою проведення правових і наукових досліджень на базі М-30 [6].

Нами для реалізації означених правових та наукових досліджень з метою пізнання електронного космічного всесвіту розглядаються конкретні соціально-правові та інноваційно-комунікаційні рівні: це стратегія, тактика і мистецтво прийняття рішень правового і наукового забезпечення духовності, справедливості та професіоналізму.

По-перше, це ЧОМУ треба діяти? – це стратегія діяльності правового

забезпечення освоєння електронного космічного простору.

По-друге, це ЯК треба діяти? – це тактика людської діяльності по правовому забезпеченню пізнання сутності електронного космічного простору.

По-третє, це ЩО отримаємо в результаті цих дій? – це мистецтво: кінцевий омріяний результат пізнання сутності електронного космічного всесвіту.

Очевидно, що це і є ПРОГРЕС цивілізаційного інноваційного розвитку пізнання електронного космічного всесвіту. Це і є правова соціалізація особистості в сучасному космічному світі [7, 8].

Література

1. Шваб К. Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 416 с.

2. Конвергенція сонячного суспільства знань: креативна освіта і цивілізаційний розвиток: монографія / П.Д. Біленчук, Я.О. Береський, О.Л. Кобилянський, М.І. Малій, Р.В. Перелигіна; за заг.ред. П.Д. Біленчука. Київ: УкрДГРІ, 2019. 416 с.

3. Електронна цивілізація: інноваційне майбутнє України: монографія / П.Д. Біленчук, М.М. Близнюк, О.Л. Кобилянський, М.І. Малій, Ю.О. Пілюков, О.В. Соколов; за заг. ред. П.Д. Біленчука. Київ: УкрДГРІ, 2018. 284 с.

4. Пономаренко Д. Україна в космосі: що відомо про запуск супутника «Січ-2-30» і до чого тут Ілон Маск. URL: <https://www.unian.ua/science/mask-vidpraviv-u-kosmos-ukrajinskiy-suputnik-sich-koli-ce-stanetsya-novini-11666755.html>

5. Сватюк Н. До України космічної має стосунок і Ужгород. URL: <http://novzak.uz.ua/news/do-ukrayiny-kosmichnoyi-maye-stosunok-i-uzhgorod/>

6. Біленчук П.Д., Лихова С.Я., Малій М.І. Космічні кіберзагрози в третьому тисячолітті: наукове і правове пізнання. 50 років академічної науки на Закарпатті: матеріали міжнародної конференції (м. Ужгород, 24-25 трав. 2021 р.). Укладач: А.М. Завілопуло, д.ф.-м.н., Інститут електронної фізики НАН України. Ужгород: Вид-во «ФОП Сабов А.М.», 2021. 288 с.

7. Правова соціалізація особистості в сучасному світі: людина, суспільство, цивілізація: монографія / за заг. ред. П.Д. Біленчука. Київ: УкрДГРІ, 2020. 204 с.

8. Електронне суспільство, електронне право, кібербезпека: стратегія розвитку інноваційної ери: монографія / П.Д. Біленчук, О.Л. Кобилянський, М.І. Малій, Р.В. Перелигіна, Т.Ю. Тарасевич та ін.; за заг. ред. П.Д. Біленчука і Т.Ю. Тарасевич. Київ: УкрДГРІ, 2020. 388 с.